VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 155)**

z dnia 22 października 2018 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 155)

22 października 2018 r.

Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka, obradująca pod przewodnictwem posła **Stanisława Piotrowicza (PiS)**, przewodniczącego Komisji, realizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych rządowego projektu ustawy budżetowej na rok 2019 (druk nr 2864) w zakresie:
1) części budżetowej 04 – Sąd Najwyższy:
– dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2;
2) części budżetowej 05 – Naczelny Sąd Administracyjny:
– dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2;
3) części budżetowej 06 – Trybunał Konstytucyjny:
– dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2;
4) części budżetowej 08 – Rzecznik Praw Obywatelskich:
– dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2.

W posiedzeniu udział wzięli: **Dariusz Zawistowski** prezes Sądu Najwyższego kierujący Izbą Cywilną wraz ze współpracownikami, **Marek Zirk-Sadowski** prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego wraz ze współpracownikami, **Adam Bodnar** rzecznik praw obywatelskich wraz ze współpracownikami, **Zofia Hoffman** dyrektor Kancelarii Trybunału Konstytucyjnego wraz ze współpracownikami, **Marek Bieńkowski** dyrektor Departamentu Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Paulina Gabor, Daniel Kędzierski, Dawid Ożóg** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dzień dobry państwu. Otwieram posiedzenie Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka. Bardzo serdecznie państwa przepraszam za opóźnienie, ale dopiero teraz Komisja dysponuje kworum. W związku z tym mogę przystąpić do realizacji dzisiejszego porządku posiedzenia. Bardzo serdecznie witam wszystkim przybyłych na dzisiejsze posiedzenie. W szczególności witam przedstawicieli Sądu Najwyższego. Witam pana sędziego Dariusza Zawistowskiego, prezesa Sądu Najwyższego kierującego Izbą Cywilną, pełniącego obowiązki pierwszego prezesa Sądu Najwyższego. Witam pana ministra Antoniego Cyrana, szefa Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego. Witam panią minister Annę Tyniec, szefa Kancelarii Prezesa Sądu Najwyższego Izby Dyscyplinarnej. Witam przedstawicieli Naczelnego Sądu Administracyjnego. Najmocniej przepraszam, zapomniałem powitać panią Barbarę Urban, dyrektora Biura Finansowego Sądu Najwyższego, serdecznie panią witam. Witam przedstawicieli Naczelnego Sądu Administracyjnego, a w szczególności pana profesora Marka Zirka-Sadowskiego, prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego. Witam pana ministra Zbigniewa Dyzio, szefa Kancelarii Naczelnego Sądu Administracyjnego. Witam przedstawicieli Trybunału Konstytucyjnego, a w szczególności panią Zofię Hoffmann, dyrektora Kancelarii Trybunału Konstytucyjnego. Witam panią Annę Sipa, główną księgową Trybunału Konstytucyjnego. Witam przedstawicieli rzecznika praw obywatelskich. W szczególności witam pana ministra Adama Bodnara, rzecznika praw obywatelskich. Witam panią Katarzynę Jakimowicz, dyrektora general-

nego Biura Rzecznika Praw Obywatelskich. Witam panią Monikę Staniszewską-Baranowską, główną księgową Biura Rzecznika Praw Obywatelskich. Witam przedstawicieli Ministerstwa Finansów. W szczególności witam pana Mariana Jednoróga, głównego specjalistę w Departamencie Finansowania Sfery Budżetowej. Witam pana Karola Czajkowskiego, naczelnika w Departamencie Finansowania Sfery Budżetowej. Witam panią Iwonę Sokolińską, główną specjalistkę w Departamencie Finansowania Sfery Budżetowej. Witam przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli. W szczególności witam pana generała Marka Bieńkowskiego, pełniącego obowiązki dyrektora Departamentu Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego Najwyższej Izby Kontroli. Witam pana Dariusza Zieleckiego, wicedyrektora Departamentu Administracji Publicznej. Witam panią Wiesławę Szymańską, doradcę ekonomicznego w Departamencie Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli. Witam panie i panów posłów oraz sekretarzy Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka.

Porządek dzienny, jaki chciałbym zaproponować, to rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych rządowego projektu ustawy budżetowej na rok 2019, druk nr 2864, w częściach wyszczególnionych, a w szczególności w części budżetowej 04 – Sąd Najwyższy, w części budżetowej 05 – Naczelny Sąd Administracyjny, w części budżetowej 06 – Trybunał Konstytucyjny i w części budżetowej 08 – Rzecznik Praw Obywatelskich. Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, to uznam, że Komisja zaakceptowała zaproponowany dzienny porządek obrad. Sprzeciwu nie słyszę, a zatem stwierdzam, że Komisja przyjęła zaproponowany porządek dzienny.

Przechodzimy zatem do realizacji porządku dziennego. Pragnę przypomnieć, że zadaniem Komisji jest uchwalenie opinii dla Komisji Finansów Publicznych. Opinia może być pozytywna lub negatywna. Ponadto Komisja może też zaproponować poprawki. Przypominam, że ewentualne poprawki nie mogą być deficytowe. Realizując porządek dzienny, proszę o zabranie głosu pana prezesa Sądu Najwyższego, kierującego Izbą Dyscyplinarną oraz pełniącego obowiązki pierwszego prezesa Sądu Najwyższego, pana sędziego Dariusza Zawistowskiego. Bardzo proszę, panie prezesie.

Prezes Sądu Najwyższego kierujący Izbą Cywilną Dariusz Zawistowski:

Dziękuję, panie przewodniczący. Chciałem sprostować, że kieruję Izbą Cywilną, a nie Izbą Dyscyplinarną.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Przepraszam najmocniej. Tak powiedziałem? Najmocniej przepraszam, oczywiście, że Izbą Cywilną.

Prezes Sądu Najwyższego kierujący Izbą Cywilną Dariusz Zawistowski:

Chciałbym się odnieść do tego stwierdzenia pana przewodniczącego, że jestem osobą zastępującą pierwszego prezesa. Uważam, że od piątku nastąpiła zmiana sytuacji prawnej. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał orzeczenie, z którego ewidentnie wynika, że osobą kierującą Sądem Najwyższym jest pani profesor Małgorzata Gersdorf. Chciałbym w związku z tym złożyć oświadczenie, że występuję dziś jako prezes Izby Cywilnej i mam upoważnienie od pani prezes Małgorzaty Gersdorf do występowania dzisiaj w jej imieniu. Chciałbym poprosić również pana przewodniczącego o odroczenie godziny rozpoznawania tego wniosku po to, żeby ewentualnie umożliwić pani prezes wzięcie udziału w tej części posiedzenia. Nie traktuję tego jako wniosek, ponieważ wiem, że nie mam takich uprawnień. Chciałbym poprosić, żeby rozważyć tę kwestię, dlatego że orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest adresowane do wszystkich organów państwa, w tym również do Sejmu i zobowiązuje między innymi Sejm do wykonywania treści tego orzeczenia.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję. Proszę, pani poseł Gasiuk-Pihowicz. Rozumiem, że pani chce taki wniosek złożyć.

Poseł Kamila Gasiuk-Pihowicz (N):

Zdecydowanie chciałabym złożyć wniosek formalny. Rzeczywiście to, co padło z ust pana przewodniczącego jest bardzo niepokojące. W piątek wydane zostało postanowienie

zabezpieczające, które zawiesza wykonywanie niektórych z przepisów ustawy o czystce w Sądzie Najwyższym. Zatem mówienie w taki sposób o osobie, która zastępuje panią profesor Gersdorf oznacza, że pan jako prominentny polityk PiS-u prezentuje tutaj po części także zdanie PiS-u, że nie będą państwo tego orzeczenia respektowali. Liczę jednak na pewne opamiętanie i w związku z tym składam wniosek o przerwę tak, aby prawowita prezes Sądu Najwyższego mogła wziąć udział w opiniowaniu budżetu w części dotyczącej Sądu Najwyższego.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy są głosy inne? Proszę bardzo.

Poseł Kazimierz Smoliński (PiS):

Ja składam wniosek przeciwny. Pani prezes, jeżeli chciała być obecna, to mogła stawić się na posiedzenie. Skoro pan prezes Izby się stawił i wiedział o tym posiedzeniu, to zapewne jego przełożona również wiedziała, że postępowanie będzie się toczyć przed Komisją zgodnie z porządkiem i pani prezes mogła się tutaj pojawić. Nie możemy teraz odraczać posiedzenia o godzinę, bo są kolejne terminy oraz inne komisje, dlatego składam wniosek przeciwny.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Poddaję wniosek pod głosowanie.

Kto jest za wnioskiem zgłoszonym przez panią poseł Gasiuk-Pihowicz? (5) Dziękuję. Kto jest przeciw? (5) Dziękuję. Stwierdzam, że wniosek nie uzyskał wymaganej większości.

Przystępujemy do realizacji porządku obrad. Proszę pana sędziego Dariusza Zawistowskiego, pełniącego obowiązki pierwszego prezesa Sądu Najwyższego o zreferowanie planu budżetu na rok 2019.

Prezes Sądu Najwyższego kierujący Izbą Cywilną Dariusz Zawistowski:

Dziękuję bardzo za udzielenie głosu. Chciałbym podkreślić, że tak jak zawsze budżet Sądu Najwyższego obejmuje dwie zasadnicze kwestie, to znaczy dochody i wydatki. Jeżeli chodzi o problem prognozowanych dochodów, to tutaj sytuacja jest stosunkowo prosta, dlatego że Sąd Najwyższy otrzymuje dochody właściwie tylko z dwóch źródeł. Zasadniczą kwestią są dochody uzyskane z tytułu spłat pożyczek udzielonych sędziom na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych, a w nieznacznej części są to należności z tytułu opłat sądowych i ewentualnie jakichś pochodnych od tych źródeł dochodów. Na rok 2019 prognoza dochodów jest znacznie niższa niż na ten rok. Wynika to z faktu, że w roku 2018 została spłacona duża część pożyczek mieszkaniowych w zakresie przekraczającym przewidywane z tego tytułu dochody, więc sytuacja faktycznie wygląda w ten sposób, że dochody w bieżącym roku są dużo wyższe niż te planowane, a w związku z tym dochody w przyszłym roku będą prawdopodobnie na dużo niższym poziomie, chyba że w międzyczasie zostałyby zawarte nowe umowy pożyczek. Przyniosłyby one z tego tytułu jakieś dochody Sądowi Najwyższemu.

Jeżeli chodzi o wydatki, to one szczegółowo zostały przedstawione w projekcie budżetu. Chciałbym zasygnalizować tylko generalne kwestie, które będą wyjaśniały, z jakiego powodu budżet zakłada znaczny wzrost, jeżeli chodzi o poziom wydatków. One w tym ujęciu, które zostało przygotowane, obejmuje wszystkie izby Sądu Najwyższego, w tym nowo powstałe Izbę Dyscyplinarną i Izbę Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych. Ten wzrost wydatków, który jest planowany w budżecie na 2019 rok, w znacznej części, a właściwie w całości, wiąże się z koniecznością zatrudnienia nowych pracowników w tych nowo utworzonych izbach. Jeżeli chodzi o te wydatki konkretnie, to one w dużej części wiążą się ze zwiększeniem planu zatrudnienia asystentów sędziów. Planowane jest zwiększenie tego stanu zatrudnienia o 29 etatów. Przypomnę, że nowa ustawa o Sądzie Najwyższym przewiduje taką regułę, że jeden asystent nie może obsługiwać więcej niż jednego sędziego, więc trzeba było uwzględnić, że będzie planowana znacznie większa liczba sędziów Sądu Najwyższego niż dotychczas i w planach budżetowych na 2018 rok te wydatki nie zostały uwzględnione.

Biorąc pod uwagę, że nastąpiło również przeniesienie dużej liczby sędziów Sądu Najwyższego w stan spoczynku, konieczne było przewidzenie znacznego wzrostu wydatków na koszty związane z uposażeniem sędziów Sądu Najwyższego w stanie spoczynku. To daje dużą kwotę, bo ponad 5 mln zł rocznie. Pozostałe wydatki mają właściwie charakter wydatków stałych, podobnie jak te na płace i są związane z funkcjonowaniem funduszu wynagrodzeń sędziów i ich waloryzacją, czy też skutków wydatków na wydatki pochodne od środków na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów. To są wydatki o charakterze stałym, natomiast planowany jest wzrost innych wydatków o charakterze pozapłacowym na poziomie poniżej 2%, więc można podkreślić, że jest to wzrost na poziomie niższym od przewidywanej inflacji. Wydaje się więc z tego punktu widzenia, że nie są to kwoty wygórowane.

Planowane wydatki wiążą się ze zmianą struktury Sądu Najwyższego i powołaniem nowej, znacznie większej liczby sędziów. Musimy pamiętać, że przed zmianami było około 80 sędziów czynnych, a ustawa przewiduje, że sędziów ma być 120, a więc stanowi to bardzo poważny wzrost, jeżeli chodzi o liczbę sędziów w Sądzie Najwyższym. W związku z tym istniała konieczność zaplanowania wydatków na potrzeby mieszkaniowe sędziów nowo powstałych izb. Zgodnie z obowiązującymi przepisami sędziowie mają prawo do uzyskania miejsca zamieszkania w Warszawie w przypadku osób, które nie mieszkają w Warszawie. Sytuacja wygląda akurat tak, że zdecydowana większość sędziów Sądu Najwyższego to są osoby dojeżdżające i na stałe mieszkające poza Warszawą. Dlatego też zaplanowanie tego rodzaju wydatków było konieczne. W tej grupie wydatków, poza wydatkami związanymi z zatrudnieniem, istnieje również konieczność zakupu lokali i urządzeń serwisowych dla nowo powstałej Izby Dyscyplinarnej. Chciałem tutaj podkreślić, że te kwoty zostały podane ogólnie, jako wydatki przewidziane dla Sądu Najwyższego, ale Izba Dyscyplinarna ma swoją własną strukturę organizacyjną, autonomiczną od Sądu Najwyższego i swój budżet, którego wysokość w sposób istotny rzutuje na poziom wydatków Sądu Najwyższego. To są ogólne informacje, które w moim przekonaniu wskazują, skąd wzięła się ta zwiększona kwota, jeśli chodzi o budżet Sądu Najwyższego w porównaniu z 2018 rokiem. Biorąc pod uwagę te bardzo poważne zmiany organizacyjne wydaje mi się, że kwota wydatków budżetowych nie jest znacząco większa, bo chciałem zwrócić uwagę, że ona ostatecznie uwzględnia tę dużą reorganizację, która powoduje wzrost wydatków w granicach 17%. Jest to jak gdyby podyktowane właściwie tylko koniecznością.

Jeszcze dwie kwestie chciałem zasygnalizować. Wzrost wydatków wydaje mi się bardzo umiarkowany i jest związany z koncepcją, że staramy się, aby te nowo utworzone izby pomieścić w dotychczasowym budynku Sądu Najwyższego, co spowoduje oszczędności budżetowe. Alternatywą byłoby wynajęcie pomieszczeń w cenach komercyjnych poza budynkiem sądu i to by o wiele bardziej zwiększyło poziom przewidywanych wydatków budżetowych niż ta koncepcja, którą staramy się zrealizować.

Jeszcze jedna uwaga ogólna. Należy przewidywać zmianę sposobu wykonywania budżetu, jeżeli chodzi o przemieszczenie pewnej grupy wydatków, dlatego że orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, o którym mówiłem, prawdopodobnie spowoduje, że te środki, które były przewidywane w budżecie na stan spoczynku sędziów, będą musiały być wykorzystywane na wypłatę wynagrodzeń dla sędziów. Dlatego też te pozycje mogą się zmienić, natomiast mam zapewnienie ze strony pani dyrektor, że ogólnie przewidziane środki finansowe powinny nam wystarczyć na pokrycie tych wydatków również w tego rodzaju sytuacji. To tyle z mojej strony.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Pragnę poinformować państwa, że Biuro Analiz Sejmowych w swojej konkluzji stwierdza, że należy rekomendować przyjęcie projektu budżetu w części 04 – Sąd Najwyższy. Stwierdza się w tej konkluzji, że plan dochodów nie budzi zastrzeżeń, natomiast istotny wzrost wydatków trzeba uznać jako konsekwencję szczególnego momentu zmian strukturalnych i organizacyjnych w Sądzie Najwyższym. Czy przedstawiciel Ministerstwa Finansów chciałby zabrać głos? Jeżeli nie, to czy przedstawiciel Najwyższej Izby Kontroli? Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego Najwyższej Izby Kontroli Marek Bieńkowski:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Nie mamy nic do powiedzenia. Najwyżej po kontroli budżetowej.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos? Proszę bardzo, pani marszałek Barbara Dolniak.

Poseł Barbara Dolniak (N):

Dzień dobry państwu. Mam pytanie do pierwszej prezes Sądu Najwyższego, ale skoro jest nieobecna, to proszę o odpowiedź prezesa Izby Cywilnej obecnego na posiedzeniu Komisji. Duża część wydatków przewidzianych na rok 2019 łączy się z Izbą Dyscyplinarną. Czy możemy prosić o jakieś szczegóły? To znaczy, jaka część wydatków związana jest z większym o 40% wynagrodzeniem sędziów Izby Dyscyplinarnej? W związku z tym jak wpłynie to na oddzielny budżet dla Izby Dyscyplinarnej w niniejszej ustawie budżetowej na rok 2019?

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, panie prezesie.

Prezes Sądu Najwyższego kierujący Izbą Cywilną Dariusz Zawistowski:

Jeżeli można, to ja mogę powiedzieć, że środki na wynagrodzenia sędziów w Izbie Dyscyplinarnej będą oczywiście wyższe niż w pozostałych izbach, dlatego że ustawa przewiduje, że osoby, które zostaną sędziami w Izbie Dyscyplinarnej, będą miały uposażenie wyższe o 40%. Z tego względu oczywiście będą to wydatki wyższe, a jaka to jest dokładnie kwota to myślę, że pani dyrektor w tej chwili nie będzie w stanie tego powiedzieć. Z tego, co zrozumiałem, to te wydatki były ogólnie policzone na cały Sąd i obejmują również te zwiększone wydatki, które nie zostały wyodrębnione. Należałoby więc to w tej chwili przeliczyć i chyba takiej możliwości teraz nie mamy.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś z państwa chciałby jeszcze zabrać głos tej sprawie? Nikt do głosu się nie zgłasza, więc zamykam dyskusję i pytam czy... Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu co do pozytywnego zaopiniowania budżetu Sądu Najwyższego, to uznam, że Komisja zaakceptowała plan budżetu. Sprzeciwu nie słyszę, zatem stwierdzam, że Komisja pozytywnie zaopiniowała plan budżetu Sądu Najwyższego.

Przystępujemy do rozpatrzenia planu budżetu Naczelnego Sądu Administracyjnego na rok 2019. Bardzo proszę pana prezesa profesora Marka Zirk-Sadowskiego o przedstawienie projektu budżetu.

Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego Marek Zirk-Sadowski:

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, projektowany budżet Naczelnego Sądu Administracyjnego na rok 2019 wynosi 546 395 tys. zł, z czego na finansowanie działalności 17 sądów administracyjnych przypada kwota 473 600 tys. zł, a na wypłaty uposażeń sędziom w stanie spoczynku suma 72 800 tys. zł. Tak najogólniej można propozycję budżetową przedstawić. Projektowana wielkość budżetu została zdeterminowana kilkoma czynnikami. Po pierwsze, ustawową waloryzacją wynagrodzeń sfery orzeczniczej oraz niezbędnymi nakładami na wynagrodzenia w sferze wspomagającej orzecznictwo w wysokości 7,1%. Wysokim, bo wyższym o 5,8%, poziomem wydatków na wypłatę uposażeń sędziom w stanie spoczynku, spowodowanym ustawową waloryzacją świadczeń oraz samymi faktami przechodzenia w stan spoczynku, a także koniecznością kontynuacji zadań inwestycyjnych rozpoczętych w latach wcześniejszych – i to jest trzeci czynnik. Następnie potrzebą zabezpieczenia środków na udzielenie sędziom zwrotnej pomocy finansowej na zaspokojenie ich potrzeb mieszkaniowych. Wreszcie wysokim wzrostem wydatków na sądowe przesyłki pocztowe, wynikającym głównie z podwyższenia przez Pocztę Polską opłat. To jest w ciągu dwóch lat wzrost o 4 mln zł.

Przedstawiając strukturę budżetu, należy podkreślić, że jak zawsze najwyższą pozycję stanowią koszty wynagrodzeń sędziów i pracowników oraz uposażeń sędziów

przechodzących w stan spoczynku, sięgające 84% całej kwoty budżetu. Dalszą pozycję zajmują wydatki związane z utrzymywaniem funkcjonowania tych 16 sądów i siedemnastego NSA, około 14% i wydatki majątkowe stanowiące około 2,5% wydatków budżetowych, czyli również jak co roku bardzo niskie. Taka struktura budżetu wskazuje, że są to wydatki prawnie zdeterminowane i to jest zasadnicza cecha w zakresie, w którym występuje obowiązek ich sfinansowania gwarantujący ciągłość realizacji zadań nałożonych na sądownictwo administracyjne na niepogorszonym poziomie.

Podkreślenia wymaga, że w roku 2019 nastąpi duże poszerzenie zakresu właściwości sądów administracyjnych o nowe kategorie spraw, po pierwsze, dotyczące naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych. Sądy administracyjne rozpoznawać będą skargi na decyzje prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych w zakresie nakładanych kar pieniężnych. Ponadto prezes UODO może zwrócić się do sądu administracyjnego z wnioskiem o wystąpienie do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z pytaniem prawnym w przypadku wątpliwości co do zgodności z prawem Unii Europejskiej wybranej decyzji Komisji Europejskiej. Druga dodana sfera to rozpoznawanie odwołań w sprawach dotyczących powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego. Wreszcie rozszerzony został katalog podmiotów, które mogą zwrócić się do Naczelnego Sądu Administracyjnego o podjęcie uchwały w sprawie budzącego wątpliwości zagadnienia prawnego. Uprawnienie to zyskał nowo powstały rzecznik małych i średnich przedsiębiorców. Wreszcie przewidywane jest dalszej rozszerzenie właściwości sądów administracyjnych o kontrole, i to jest bardzo ważna rzecz, bo to jest zalecenie TSUE, ostatecznej decyzji konsulów w sprawach odmowy wydania, unieważnienia bądź cofnięcia wiz z Schengen. Rozpatrywane także będą skargi na bezczynność konsula w tych sprawach. Szacuje się, że w wyniku tych zmian legislacyjnych nastąpi kilkutysięczny wzrost wpływu spraw do sądów administracyjnych. Jeżeli chodzi na przykład o wizy, to mamy wstępne szacowania na jakieś 1,5 do 2 tys. spraw, co wiąże się z dodatkowym dużym obciążeniem orzeczniczym wymagającym wsparcia kadrowego.

Sygnalizując w skrócie planowany na kwotę 13,5 mln poziom nakładów inwestycyjnych, chciałbym przekazać, że zostaną one przeznaczone głównie na kontynuację zadań rozpoczętych w latach wcześniejszych i będą koncentrować się na dwóch zasadniczych zadaniach. Pierwsze to prace budowlane prowadzone w WSA w Szczecinie. W roku 2019 prawdopodobnie nastąpi zakończenie prac za kwotę 8 mln zł. Już wyłożyliśmy tam 10 mln zł, teraz nastąpi zakończenie prac budowlanych oraz zakup pierwszego wyposażenia. Przepraszam, to w całości jest 10 mln zł. To były 2 mln zł tylko, a teraz 8 mln zł. Drugim ważnym zadaniem inwestycyjnym jest budowa systemu informatycznego. Przeżyliśmy pewien kryzys w związku z upadłością firmy, która wygrała przetarg i w tym roku kontynuujemy te prace już w inny sposób, mianowicie w zasadzie własnymi siłami zatrudniliśmy informatyków i przewiduje się na to wydatkowanie 3 mln zł.

Teraz strona dochodowa, ponieważ u nas mamy właśnie dwie strony – stronę wydatków i stronę dochodową. Jeżeli chodzi o stronę dochodową budżetu, to chciałbym zaznaczyć, że głównym źródłem wpływów budżetowych sięgającym prawie 90% kwoty uzyskiwanych wpływów są wpisy sądowe. Wpisy te można podzielić na dwie kategorie – stałe i stosunkowe w zależności od wartości przedmiotu zaskarżenia. Łącznie kwota prognozowanych w 2019 roku dochodów z sądów administracyjnych została określona na kwotę 53 mln zł, a więc wyższą o 7,6% w stosunku do planu bieżącego. Są to zupełnie pewne dochody i już wyliczone.

Jeżeli chodzi o dodatkową informację, to chciałem powiedzieć, że ten budżet początkowo planowany na 546 mln zł będzie zmniejszony o 10 mln zł w związku ze zweryfikowaniem w zakresie nakładów związanych z wynagrodzeniami i przejściami w stan spoczynku sędziów. Realny wzrost budżetu po tym zwrocie nie jest tak wysoki, jak mówiłem na początku i będzie wynosił ostatecznie ponad 4%. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Czy ktoś z Ministerstwa Finansów chciałby w tej sprawie zabrać głos? Przedstawiciel Najwyższej Izby Kontroli? Proszę bardzo, pan poseł Daniel Milewski.

Poseł Daniel Milewski (PiS):

Dziękuję. Panie przewodniczący, panie prezesie, panie profesorze, zgodnie z opinią Biura Analiz Sejmowych, której konkluzja jest taka, iż oczywiście należy rekomendować przyjęcie ustawy budżetowej w tej części, to w uwagach ogólnych BAS zwraca uwagę na planowany wzrost wydatków w wysokości 8.2%. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję. Ktoś z państwa chciałby zabrać głos? Nikt do głosu się nie zgłasza. Zamykam dyskusję. Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, to uznam, że Komisja pozytywnie zaopiniowała budżet Naczelnego Sądu Administracyjnego. Stwierdzam, że Komisja pozytywnie zaopiniowała budżet wobec braku sprzeciwu do przedstawianej przeze mnie propozycji.

Przystępujemy do rozpatrzenia części budżetowej 06 – Trybunał Konstytucyjny. Bardzo proszę przedstawicieli Trybunału Konstytucyjnego o przedstawienie budżetu.

Dyrektor Kancelarii Trybunału Konstytucyjnego Zofia Hoffmann:

Dziękuję. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, dochody budżetowe Trybunału Konstytucyjnego na rok 2019 zaplanowano w wysokości 30 tys. zł. Źródłem tych dochodów jest jak co roku sprzedaż wydawnictw i publikacji Trybunału oraz rozliczenia kwestii ZUS-owskich z ubiegłych lat. Wydatki zaplanowano w wysokości 37 100 tys. zł. Jest to o 3,4% więcej od wydatków budżetowych zrealizowanych i zaplanowanych w roku 2018. Na wzrost tych wydatków mają wpływ dwa czynniki. Pierwszy i najbardziej istotny to waloryzacja wynagrodzeń sędziów oraz uposażeń sędziów w stanie spoczynku i uposażeń rodzinnych. W 2019 roku czterech sędziów przechodzi w stan spoczynku, w związku z tym będą włączeni w system emerytalny. Drugim czynnikiem jest waloryzacja płac pracowników Trybunału Konstytucyjnego o wartość 2,3% zgodnie z wytycznymi ministra finansów.

Jeśli chodzi o kwestię wydatków i zakupów, to chciałabym wspomnieć o dwóch najistotniejszych. W 2019 roku planowany jest remont elewacji budynku Trybunału Konstytucyjnego po 13 latach eksploatacji oraz wymiana sytemu wizyjnego na potrzeby transmisji internetowej rozpraw. W przestrzeni publicznej pojawiały się zarzuty, że kamery, których używa Trybunał Konstytucyjny, mają charakter techniczny, są przestarzałe technologicznie i nie dają właściwej jakości obrazu i dźwięku, a w związku z tym w nadchodzącym roku decyzją pani prezes będziemy wymieniać ten system. W pozostałym zakresie wydatki budżetowe Trybunału nie odbiegają od poziomu wydatków w 2018 roku i w latach ubiegłych. Uprzejmie proszę Wysoką Komisję o przyjęcie tego projektu w zaproponowanym kształcie.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Pragnę poinformować Wysoką Komisję, że Biuro Analiz Sejmowych w swojej konkluzji rekomenduje przyjęcie projektu ustawy budżetowej na rok 2019 w części 06 w przedłożonym kształcie. Czy przedstawiciele Ministerstwa Finansów mają uwagi? Nie, nie zgłaszają uwag. Czy przedstawiciel Najwyższej Izby Kontroli? Dziękuję.

Otwieram dyskusję. Proszę bardzo, pani poseł Gasiuk-Pihowicz.

Poseł Kamila Gasiuk-Pihowicz (N):

Dziękuję bardzo. Ja przy omawianiu tej części budżetowej chciałabym zwrócić uwagę na ciągle spadającą efektywność działania Trybunału Konstytucyjnego. Nawet jeżeli wydatki pozostają w niezmienionej wysokości, to trzeba pamiętać, że w zeszłym roku mimo dramatycznie spadającej efektywności działania Trybunału Konstytucyjnego, 1,5 mln zł zostało przeznaczone na nagrody, co wskazuje, że około 13,5 tys. zł otrzymał średnio każdy ze 113 nagrodzonych pracowników. Są to znaczące kwoty, zwłaszcza wtedy, kiedy nie widać realnego wzrostu efektywności prac Trybunału Konstytucyjnego, nie mówiąc już o wątpliwościach natury konstytucyjnej.

Chciałabym także zwrócić uwagę na pewne porównanie. Państwo bardzo często, mówiąc o Trybunale Konstytucyjnym, odnoszą się do niemieckiego Trybunału Konstytucyjnego, porównując wielkość wydatków na działanie tamtejszego Trybunału do wielkości wydatków, jakie są przeznaczone na działalność polskiego Trybunału. W prostych

liczbach dochodzimy do takich wniosków, że w Niemczech koszt obsługi jednej sprawy w Trybunale Konstytucyjnym to 16 tys. zł, a u nas to 152 tys. zł. Praktycznie dziesięć razy więcej. Szanowni państwo, jeżeli chodzi o efektywność wykorzystania tych środków i efektywność działania Trybunału, to po trzech latach rządów PiS-u Trybunał Konstytucyjny jest jedną z najbardziej nieefektywnie działających instytucji w Polsce. Koszty są olbrzymie, dlatego przedstawiony projekt budżetu absolutnie nie znajduje uzasadnienia.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś z państwa chciałby jeszcze zabrać głos? Proszę, pani poseł Barbara Dolniak.

Poseł Barbara Dolniak (N):

Ja do tej wypowiedzi dodam tylko, że wydatki majątkowe na 2019 rok zaplanowano w wysokości o 76,7% wyższej niż w 2018 roku. Tak znaczący jest poziom wzrostu wydatków majątkowych na 2019 rok.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś jeszcze spośród państwa chciałby zabrać głos? Wobec braku zgłoszeń zamykam dyskusję. Pan poseł chciał zabrać głos? Nie, zamykam dyskusję. Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu to uznam, że Komisja pozytywnie zaopiniowała budżet. Wobec tego, że usłyszałem sprzeciw, poddaję opinię pod głosowanie.

Kto z pań i panów posłów jest za pozytywnym zaopiniowaniem budżetu? (6) Dziękuję. Kto jest przeciw? (6) Dziękuję. Kto się wstrzymał od głosu? (0) Wydaje się, że Komisja nie wypracowała stanowiska w tej materii, a więc będzie bez opinii. Jest tyle samo głosów za pozytywną opinią, co za negatywną opinią. W związku z tym ta część budżetowa pozostanie bez stanowiska Komisji.

Poseł Barbara Dolniak (N):

Nie ma pozytywnej opinii.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Nie ma negatywnej opinii.

Przechodzimy do kolejnego punktu, mianowicie do części budżetowej 08 – Rzecznik Praw Obywatelskich. Bardzo proszę pana ministra Adama Bodnara, rzecznika praw obywatelskich o przedstawienie projektu budżetu.

Rzecznik praw obywatelskich Adam Bodnar:

Szanowny panie przewodniczący, szanowne panie i panowie posłowie, chciałbym przedstawić projekt budżetu na 2019 rok w części 08 – Biura Rzecznika Praw Obywatelskich. Limit wydatków na przyszły rok został określony na poziomie 48 109 tys. zł i to jest o 8676 tys. zł więcej od budżetu na 2018 rok. Jest to związane z konkretnymi wydatkami niezbędnymi do poniesienia. Są to głównie wydatki bieżące i wzrost wydatków w tym zakresie. Wydatki bieżące zostały skalkulowane na poziomie 42 354 tys. zł, z czego największą grupę stanowią środki na wynagrodzenia, bo 32 918 tys. zł, a pozostała część to wydatki związane z bieżącym funkcjonowaniem urzędu – 9436 tys. zł. Łączna kwota wzrostu w zakresie wydatków bieżących wynosi 7281 tys. zł i wiąże się to przede wszystkim z koniecznością utworzenia dodatkowych etatów. Dodatkowe etaty wiążą się z tym, że konieczne jest utworzenie jednego etatu związanego ze stanowiskiem audytora wewnętrznego, a także cztery etaty w zespole Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur, Nieludzkiego i Poniżającego Traktowania. To jest zespół, który odpowiada za bieżące i codzienne monitorowanie różnych miejsc pozbawienia wolności w Polsce, jak również cztery etaty w zespołach wnioskowych, czyli tych, które zajmują się obsługą skarg, ze szczególnym uwzględnieniem Zespołu Prawa Cywilnego i Zespołu Prawa Karnego. To są wnioski, które co roku konsekwentnie państwu przedstawiam, że konieczne jest wzmocnienie tych zespołów, gdyż nie są one w stanie wykonywać w pełni swoich zadań w momencie braku wzmocnienia kadrowego. Do tego pojawia się konieczność stworzenia ośmiu dodatkowych etatów do realizacji nowego uprawnienia wynikającego z ustawy z dnia 8 grudnia 2018 r. o Sądzie Najwyższym, a mianowicie uprawnienia do wnoszenia

skargi nadzwyczajnej. Pragnę tutaj przypomnieć, że w pierwotnej wersji ustawy o Sądzie Najwyższym osiem podmiotów miało składać skargę nadzwyczajną. To był nie tylko rzecznik praw obywatelskich i prokurator generalny, ale także rzecznik praw dziecka, rzecznik praw pacjenta, prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, rzecznik finansowy, a także przewodniczący KNF-u, natomiast ostatecznie po nowelizacji, która została dokonana, ta możliwość składania skarg nadzwyczajnych przynależy jedynie rzecznikowi praw obywatelskich oraz prokuratorowi generalnemu. Zarówno w toku prac legislacyjnych, jak również w późniejszych wystąpieniach wskazywałem, że trudno jest wykonać to zadanie bez odpowiedniego wzmocnienia kadrowego. Chciałbym podkreślić, że obywatele składają liczne wnioski o złożenie skargi nadzwyczajnej. Jest już ponad 1300 takich wniosków. Każdy z tych wniosków wymaga porządnej analizy i odpowiedzi na rzecz osoby wnioskującej, gdyż w pewnym sensie na urząd Rzecznika Praw Obywatelskich, jak również na urząd Prokuratora Generalnego nałożono swoisty obowiązek „filtrarzu”, żeby szanować potencjalne obciążenie czasowe sędziów Sądu Najwyższego, żeby były te instytucje pośredniczące. Oznacza to, że każdy taki wniosek musi być porządnie przeanalizowany, muszą być ściągnięte akta i to wymaga czasu pracy naszych prawników, osób, które są szczególnie wykwalifikowane, żeby te obowiązki wykonywać. Stąd pojawia się wniosek w kontekście etatów związanych z funkcjonowaniem uprawnienia do wnoszenia skargi nadzwyczajnej.

Poza tym zaplanowano 5-procentową podwyżkę dla pracowników Biura. Łączny koszt to będzie 1369 tys. zł. Chciałbym tutaj podkreślić, że Biuro Rzecznika od lat ma bardzo poważne problemy z uzyskaniem podwyższenia wynagrodzeń dla pracowników. O kwotę 631 tys. zł wzrosną wypłaty z tytułu odpraw emerytalnych, dodatków stażowych oraz różnych pochodnych od wynagrodzeń. Duży wydatek to dalsza informatyzacja urzędu w kwocie 1730 tys. zł. Wynika to z tego, że kończy się umowa z jedną z firm informatycznych i konieczne jest jej odnowienie oraz odpowiednie dostosowanie systemów informatycznych. Konieczna jest także wymiana okien w budynku na ul. Długiej i zwiększenie różnych kwot, między innymi zwiększenie kwoty na delegacje krajowe. Jest to związane z obsługą biur przyjęć interesantów w różnych miastach w Polsce, które udało się ostatnio stworzyć. Te biura interesantów cieszą się dużym powodzeniem, jednak pracownicy z Warszawy, Gdańska, Katowic bądź Wrocławia muszą tam dojeżdżać.

Jeśli chodzi o wydatki majątkowe, to zaplanowano je w wysokości 5650 tys. zł, z czego 750 tys. zł to są zakupy inwestycyjne, a 4900 tys. zł to inwestycje budowlane. Jeśli chodzi o te 750 tys. zł, to są to głównie wydatki związane z potrzebami informatycznymi – serwery, zestawy wideokonferencyjne i tego typu rzeczy, natomiast kwota 4900 tys. zł jest związana z kontynuacją zadania inwestycyjnego, dotyczącego modernizacji budynku przy ul. Długiej 23/25 w Warszawie. Jest to budynek w trwałym zarządzie, mający status zabytku, w bardzo złym stanie technicznym. Chciałbym podkreślić, że w tym roku trzykrotnie ogłaszaliśmy przetarg na modernizację budynku, niestety nie wpłynęła żadna oferta, a kolejne przetargi musieliśmy unieważnić, ponieważ oferty znacznie przewyższały kwoty ujęte w planie finansowym Biura na 2018 rok. Jest to związane także z tym, że jest kryzys w branży budowlanej i prawdopodobnie dlatego nie było większego zainteresowania uczestniczeniem w tych przetargach. W ramach podanej kwoty planujemy wykonać różnego rodzaju instalacje – wentylację mechaniczną, instalację elektryczną, wodną, kanalizacji i centralnego ogrzewania w dolnej części. Chciałbym podkreślić, że modernizacja budynku przy ul. Długiej to wieloletnia inwestycja i jej zakończenie jest planowane na 2023 rok, a łączny koszt inwestycji to 12 mln zł. Mamy nadzieję, że będzie to później w pełni funkcjonalny, nowoczesny i świetnie wyposażony budynek, który będzie służył przyszłym rzecznikom praw obywatelskich i Biuru Rzecznika.

Jeżeli chodzi o dochody, to zaplanowano je na poziomie 48 tys. zł i są to zwroty nadpłaconych składek, zwroty opłat za energię elektryczną, opłaty reprograficzne i refundacje kosztów podróży.

Podsumowując, budżet jest skalkulowany na tym właśnie poziomie i główny koszt, tak jak wspomniałem, jest związany z kontynuacją robót budowlanych, zakupami na informatyzację Biura, zaplanowaną 5% podwyżką wynagrodzeń dla pracowników i dodatkowe zatrudnienie, ze szczególnym uwzględnieniem ustawy o Sądzie Najwyż-

szym i prawa do składania skargi nadzwyczajnej i rozpatrywania wniosków ze strony obywateli. Serdecznie dziękuję za możliwość przedstawienia budżetu.

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dziękuję bardzo. W tym momencie ogłaszam przerwę do godziny 13.00.

Poseł Barbara Dolniak (N):

Dlaczego?

Przewodniczący poseł Stanisław Piotrowicz (PiS):

Dlatego, że mam przeszkody, natomiast nie ma żadnego z moich zastępców i z tego względu nie mogę kontynuować obrad. Przerwa do godziny 13.00.